गाथिनो विश्वामित्रः।इन्द्रः । बृहती

अयं ते अस्तु हर्यतः सोम आ हरिभिः सुतः।

जुषाण इन्द्र हरिभिर्न आ गह्या तिष्ठ हरितं रथम्॥ ३.०४४.०१

अयम्- एषः। हर्यतः- आकर्षकः। हरिभिः सुतः- ग्रावभिः स्थैर्यप्रतीकैर्निष्पन्नः। सोमः- रसः। ते- तुभ्यम्। अस्तु- भवतु। जुषाणः- प्रीयमाणः सन्। हरिभिः- प्राणप्रतीकैरश्वैः। नः- अस्मान् प्रति। आ गहि- आगच्छ। हरितम्- हरिद्वर्णम्। रथम्। तिष्ठ- अधितिष्ठ ॥१॥

हर्यन्नुषसमर्चयः सूर्यं हर्यन्नरोचयः।

विद्वाँश्चिकित्वान्हर्यश्व वर्धस इन्द्र विश्वा अभि श्रियः॥ ३.०४४.०२

उषसम्- प्रभातीं ज्ञानोदयदेवताम्। हर्यन्- कामयमानः। अर्चयः- उद्दीपयसि। सूर्यं- सवितारमात्मानम्। हर्यन्- कामयमानः। अरोचयः- उद्दीपयसि। हर्यश्व- प्राणाश्वोपेत। विद्वान्- ज्ञानी सन्। चिकित्वान्- प्रज्ञावान् सन्। इन्द्र- परमेश्वर। विश्वाः- सर्वाणि। श्रियः- मङ्गळानि। अभि वर्धसे- अभिवर्धयसि ॥२॥

द्यामिन्द्रो हरिधायसं पृथिवीं हरिवर्पसम्।

अधारयद्धरितोर्भूरि भोजनं ययोरन्तर्हरिश्चरत्॥ ३.०४४.०३

इन्द्रः- परमेश्वरः। हरिधायसम्- आकर्षणशक्तिधारकम्। द्याम्- नभः। हरिवर्पसम्- आकर्षणशक्तिलक्षणाम्। पृथिवीम्- धरणीम्। ययोः। अन्तः- मध्ये। हरिः- आकर्षणशक्तिः। चरत्- चरति। हरितोः- तयोराकर्षणशक्तिसम्पन्नयोर्द्यावापृथिव्योः। भूरि- प्रभूतम्। भोजनम्- भोगम्। अधारयत्- दधार ॥३॥

जज्ञानो हरितो वृषा विश्वमा भाति रोचनम्।

Dr. Rangaji

हर्यश्वो हरितं धत्त आयुधमा वज्रं बाह्वोर्हरिम्॥ ३.०४४.०४

हरितः- आकर्षणशक्तिसम्पन्न इन्द्रः। वृषा- वर्षकः सन्। जज्ञानः- जात एव। विश्वम्- सर्वम्। रोचनम्- देवगणम्। आ भाति- प्रकाशयति। हर्यश्वः- प्राणाश्वसम्पन्नः। बाह्वोः- भुजयोः। हरितम्- आकर्षणशक्तिसम्पन्नम्। हरिम्- शत्रुप्राणापहारकम्। वज्रम्। आयुधम्- प्रहरणम्। आ धत्ते- धारयति ॥४ ॥

इन्द्रो हर्यन्तमर्जुनं वज्रं शुक्रैरभीवृतम्।

अपावृणोद्धरिभिरद्रिभिः सुतमुद्गा हरिभिराजत॥ ३.०४४.०५

इन्द्रः- ईशनाधिदेवता। हर्यन्तम्- आकर्षणशक्तिसम्पन्नम्। अर्जुनम्- रोचमानम्। वज्रम्- वज्रमिव । शुक्रैः- तेजोभिः। अभीवृतम्- आवृतम्। हरिभिः- आकर्षणशक्तिसम्पन्नैः। अद्रिभिः- स्थैर्यप्रतीकैर्ग्रावभिः। सुतम्- निष्पन्नं रसम्। अपावृणोत्- आवरणरहितमकरोत्। हरिभिः- स्वाकर्षणशक्तिभिः। गाः- चिद्रश्मीन्। आजत- निरगमयत् ॥५ ॥

Dr. Rangaji